

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Taristuminister
määrus
algtekst-terviktekst
29.11.2024
Hetkel kehtiv
RT I, 26.11.2024, 8

Reoveepuhastuse energiatõhususe edendamiseks toetuse andmise tingimused ja kord

Vastu võetud 25.11.2024 nr 72

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 161 lõike 3 ja § 182¹ lõike 5 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala, toetuse andmise eesmärk ja tulemus

- (1) Määrusega kehtestatakse riigi eelarvestrateegia meetme „Reoveepuhastuse energiatõhususe edendamine” vahendite andmise ja kasutamise tingimused ja kord.
- (2) Toetuse andmise eesmärk on vähendada vee-ettevõtetes reoveepuhastusele kulutatava elektrienergia hulka ning aidata kaasa elanikkonnale taskukohaste hindadega ühiskanalisatsiooni teenuste pakkumisele.
- (3) Toetuse andmine aitab saavutada järgmisi tulemusnäitajaid:
  - 1) reoveepuhastuses tarbitava elektrienergia sääst (MWh/a);
  - 2) reoveepuhastuse elektrienergia erikulu vähenemine, arvatuna ärastatud reostuskoormuse ühiku kohta (kWh/kg(BHT₇));
  - 3) kasvuhoonegaaside heite vähenemine t(CO₂e)/a.
- (4) Toetuse andmine aitab saavutada järgmisi väljundnäitajaid:
  - 1) koostatud energiaauditite arv;
  - 2) tõhustatud energiakasutusega reoveepuhastite arv.
- (5) Toetatavate projektide tegevused aitavad kaasa Riigikogu 12. mai 2021. a otsusega heaks kiidetud Eesti pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035” (edaspidi „Eesti 2035”) aluspõhimõtete hoidmisele ning sihi „Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik” ja suuna „Aastaks 2050 on Eesti konkurentsivõimeline, teadmistepõhise ühiskonna ja majandusega kliimaneutraalne riik...” eesmärkide saavutamisele.
- (6) Lõikes 5 nimetatud strateegia aluspõhimõtete hoidmist ja sihi „Majandus – Eesti majandus on tugev, uuendusmeelne ja vastutustundlik” saavutamisele kaasa aitamist keskkonna- ja kliimaeesmärke ning regionaalset arengut toetaval moel hinnatakse toetuse andmisel näitajaga „kasvuhoonegaaside netoheitetegur”.
- (7) Toetust antakse vähese tähtsusega abina, abi andmisel järgitakse komisjoni määruses (EL) 2023/2832 Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L, 15.12.2023) ja konkurentsiseaduse §-s 33 sätestatud.

§ 2. Meetme rakendaja

- (1) Meetme rakendamist koordineerib Kliimaministeerium.
- (2) Toetuse taotlusi menetleb, toetatavatele projektidele teeb väljamakseid ja projektide üle teeb järelevalvet Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus (edaspidi *rakendusüksus*).
- (3) Rakendusüksus kohustub vähese tähtsusega abi andmisel:
  - 1) säilitama vähese tähtsusega abi kava käsitlevaid andmeid kümne aasta jooksul alates päevast, kui käesoleva määruse alusel anti viimast korda üksikabi;
  - 2) kandma vähese tähtsusega abi registreeritud andmed antud vähese tähtsusega abi kohta.

2. peatükk Toetuse andmise alused

§ 3. Toetuse saaja

- (1) Toetuse taotlemiseks peab taotleja vastama järgmistele tingimustele:
- 1) taotleja on määratud kohaliku omavalitsuse volikogu otsusega vee-ettevõtjaks piirkonnas, mida teenindab projektikohane reoveepuhasti;
  - 2) taotleja omandis või valduses on projektiga hõlmatav reoveepuhasti.
- (2) Taotlejale esitatavad nõuded on järgmised:
- 1) taotleja maksu- või maksevõlg riigile ilma intressita ei ole taotluse esitamise ajal suurem kui 100 eurot või see on ajatatud;
  - 2) taotleja majandustegevus ei ole lõppenud ega peatunud;
  - 3) taotleja ei ole varem sama kulu hüvitamiseks riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisabi vahenditest raha saanud;
  - 4) taotleja on täitnud toetuse tagasimaksmise nõude juhul, kui mõni avaliku sektori toetuse andja on selle varasema toetuse korral esitanud, väljaarvatud juhul, kui tagasimaksmise nõude tähtaeg on hilisem taotluse esitamisest;
  - 5) taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimis- ega pankrotimenetlust ega tehtud pankrotiotsust;
  - 6) taotlejal ega tema seaduslikul esindajal ei ole karistusseadustiku § 209, 209¹, 210, 260¹, 372, 379 või 384 ja taotleja või partneri seaduslikul esindajal karistusseadustiku § 373 alusel määratud kehtivat karistust.
- (3) Üks taotleja võib toetust taotleda mitme enda opereeritava reoveepuhasti energiatõhususe parandamiseks.

§ 4. Toetatavad tegevused

- (1) Meetme raames toetatakse järgmisi tegevusi:
- 1) reoveepuhastuse energiaauditite koostamine või ajakohastamine;
  - 2) reovee puhastusprotsesside tõhustamine.
- (2) Meetme raames ei anta toetust sellise reoveepuhasti energiatõhususe parandamiseks, mis on ette nähtud üksnes tööstus- või tootmisettevõtte vajadusteks.
- (3) Meetmest ei toetata projekte:
- 1) mille tegevused ei aita kaasa § 1 lõikes 2 nimetud eesmärgi saavutamisele;
  - 2) mille elluviimisel heitveega suublasse suunatav reostuskoormus suureneb;
  - 3) mille elluviimisel reoveepuhasti elektritarbimisest ja puhastusprotsessidest tekkiv kasvuhoonegaaside netoheide suureneb.

§ 5. Projekti elluviimise periood

- (1) Projekti elluviimise periood on taotluse rahuldamise otsuses määratud ajavahemik projekti tegevuse algusest selle lõppemiseni, mille kestel tekivad projekti teostamiseks vajalikud kulud.
- (2) Projekti algus ei või olla varasem kui taotluse esitamise päev ega hilisem kuue kuu möödumisest taotluse rahuldamise otsusest.
- (3) Projekti abikõlblikkuse perioodi lõpp ei või olla hilisem kui 2032. aasta 31. detsember.
- (4) Projekt loetakse lõppenuks pärast lõpparuande kinnitamist ja toetuse saajale viimase väljamakse tegemist.

§ 6. Abikõlblikud kulud

- (1) Toetust antakse üksnes nendeks kuludeks, mis on põhjendatud, mõistlikud ja vajalikud § 1 lõikes 2 nimetatud eesmärgi täitmiseks ning mis on tehtud projekti elluviimise perioodil.
- (2) Abikõlblikud on järgmiste tegevuste kulud:
- 1) projektijuhtimise, omanikujärelevalve ja ehitustööde kulud;
  - 2) projekteerimise kulud, kui projekteerimisele järgnevad tööd koostatud projekti alusel;
  - 3) energiaauditi koostamine või ajakohastamine, kui auditis käsitletakse reoveepuhastuse energiakasutust, tuginedes reaalse energiatarbe mõõtmisele erinevates puhastusprotsessi etappides;
  - 4) seadmete soetamine ja paigaldamine reoveepuhastis tehnoloogiliste protsesside lisamiseks või muutmiseks, sh protsesside juhtimise automatiseerimiseks, kui sellekohane vajadus põhineb lõike 3 kohasel auditiil või samaväärsel uuringul.
- (3) Abikõlblikud ei ole järgmiste tegevuste kulud:
- 1) keskkonnamõju hindamine;
  - 2) majandus- ja finantsanalüüsi koostamine;
  - 3) mobiilsete seadmete ja sõidukite soetamine;

- 4) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral biogaasi tootmisvõimekuse loomine;
- 5) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral reovee puhastusprotsessis eralduva soojusenergia kasutuselevõtuks vajalike seadmete soetamine või paigaldamine;
- 6) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral elektrienergia tootmise seadmete soetamine või paigaldamine;
- 7) personalikulud, välja arvatud omanikujärelevalve ja projektijuhi töötasu.

§ 7. Taotlusvooru eelarve ja toetusmäär

(1) Taotlusvooru eelarve ja ajakava kinnitab taristuminister käskkirjaga. Kui taotluse täielik rahuldamine ei ole taotlusvooru eelarve ammendumise tõttu võimalik, võib minister taotlusvooru eelarvet rakendusüksuse ettepanekul suurendada.

(2) Toetuse maksimaalne osakaal on 50% projekti abikõlblikest kuludest.

(3) Projekti omafinantseeringuna ei käsitata Euroopa Liidu ja muudest välisabifondidest antud tagastamatut abi ega riigisiseseid rahalisi toetusi.

(4) Komisjoni määruse (EL) 2023/2832 alusel ühele ettevõtjale antud vähese tähtsusega abi koos käesoleva määruse raames taotletava toetusega ei tohi mis tahes kolme aasta pikkuse ajavahemiku jooksul ületada 750 000 eurot. Üheks ettevõtjaks loetakse komisjoni määruse (EL) 2023/2832 artikli 2 lõikes 2 nimetatud ettevõtjaid.

3. peatükk Taotlusele esitatavad nõuded

§ 8. Toetuse taotlusele esitatavad nõuded

- (1) Taotlus peab vastama järgmistele nõuetele:
  - 1) olema esitatud määruses ettenähtud korras;
  - 2) sisaldama projekti eelarvet kululiikide kaupa;
  - 3) sisaldama ülevaadet projekti kõigist rahastamisallikatest;
  - 4) sisaldama teavet projektile või projekti tegevustele teistest meetmest või riigieelarvelisest, Euroopa Liidu või välisabi vahendist toetuse taotlemise või saamise kohta;
  - 5) olema taotleja või taotleja volitatud esindaja allkirjastatud.
- (2) Taotlus peab sisaldama järgmisi andmeid ja dokumente:
  - 1) taotleja nimi ja registrikood;
  - 2) projekti nimi;
  - 3) projekti tegevuste kirjeldus;
  - 4) projekti eesmärgi ja tulemuste kirjeldus, mis vastab § 1 lõikes 2 nimetatud eesmärgile;
  - 5) projekti ajakava koos tegevuste vahe- ja lõppeesmärkide, tulemuste ning vastutavate ja kaasatud osapoolte kirjeldustega;
  - 6) projekti eelarve ja selle kujunemise arvutused koos põhjendustega;
  - 7) kinnitus nõuetekohase omafinantseeringu olemasolu kohta;
  - 8) tõend reoveepuhasti omandi või valduse kohta;
  - 9) lähteülesande kirjeldus, kui toetust taotletakse § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuseks;
  - 10) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral § 9 lõigete 1, 2 ja lõike 3 punktide 1–5 kohane reoveepuhasti energiaaudit, millest ilmneb projektis kavandatavate tegevuste vajalikkus ja eeldatav mõju reoveepuhasti energiatarbele;
  - 11) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral energiasäästu ja kasvuhoonegaaside heite vähenemist tõendavat arvutuskäiku rakendusüksuse kodulehel avaldatud arvutusvormi järgi, kui arvutuskäik ei sisaldu taotlusele lisatud energiaauditis;
  - 12) paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral analüüsi selle kohta, kuidas meetmed aitavad kaasa eesmärkidele mitte suurendada heitveega suublasse suunatavat reostuskoormust, kui arvutuskäik ei sisaldu taotlusele lisatud energiaauditi tulemuses.

§ 9. Reoveepuhastuse energiaauditile esitatavad nõuded

- (1) Energiaaudit tuleb koostada meeskonna poolt, kuhu kuuluvad vähemalt järgmised erialaspetsialistid:
  - 1) 7. taseme diplomeeritud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener või 8. taseme volitatud veevarustuse- ja kanalisatsiooniinsener või diplomeeritud ehitusinsener V veevarustuse ja kanalisatsiooni lisakompetentsiga;
  - 2) 7. taseme diplomeeritud energiatõhususe spetsialist või 8. taseme volitatud energiatõhususe spetsialist.
- (2) Energiaaudit peab sisaldama vähemalt järgmisi osi:
  - 1) vee-ettevõtte üldise energiakasutuse hetkeseisu ülevaade;

- 2) ülevaade kasutatud meetodikast, paikvaatluste ajakavast ja tehtud mõõtmistest;
- 3) auditeeritud reoveepuhasti energiakasutuse ülevaade puhastusprotsessi etappide kaupa;
- 4) auditeeritud reoveepuhasti ressursivoogude skeem, mis käsitleb puhastusprotsesside kaupa materjali/toorme, elektri- ja soojusenergia, vee ja jäätmete koguseid;
- 5) ettepanekud energiasäästu meetmeteks, järjestatuna soovitusliku rakendamise järjekorras ja tuues välja iga meetme kohta konkreetse energiasäästu tehnoloogiliste lähteandmete põhjal tõendatava mõju, meetme eeldatava maksumuse ja hinnangulise lihttasuvusaja;
- 6) energiasäästu ja kasvuhoonegaaside heite vähenemist tõendav arvutuskäik rakendusüksuse esitatud arvutusvormi järgi;
- 7) analüüs selle kohta, kuidas on auditis soovitatavate tegevuste rakendamisel täidetud tingimus mitte suurendada heitveega suublasse suunatavat reostuskoormust.

4. peatükk

Taotluse menetlemine

§ 10. Taotluse esitamine ja menetlemine

- (1) Rakendusüksus kuulutab taotlusvooru välja oma kodulehel ja ühes üleriigilise levikuga ajalehes või sihtrühmale suunatud avalikus kanalis. Taotlusvooru peatamisest ja lõpetamisest teavitab rakendusüksus oma kodulehel.
- (2) Taotlusi saab esitada jooksvalt e-toetuse keskkonna kaudu, kuni rakendusüksus teavitab oma kodulehel taotlusvooru sulgemisest.
- (3) Taotlused rahuldatakse § 12 lõike 1 tingimustele vastavate taotluste esitamise järjekorras kuni taotlusvooru eelarve ammendumiseni.
- (4) Taotluse menetlemine koosneb taotluse ja taotleja nõuetele vastavuse kontrollist, hindamisest ja taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.
- (5) Taotluse menetlemise tähtaeg on 60 kalendripäeva taotluse esitamise kuupäevast arvates. Rakendusüksus annab taotlejale maksimaalselt 20 tööpäeva taotluse puuduste kõrvaldamiseks. Taotluse menetlemise tähtaeg pikeneb puuduste kõrvaldamiseks kasutatud aja võrra.
- (6) Rakendusüksus tunnistab taotleja nõuetele vastavaks, kui on täidetud §-s 3 nimetatud nõuded.
- (7) Rakendusüksus tunnistab taotluse nõuetele vastavaks, kui on täidetud §-s 8 nimetatud nõuded.
- (8) Rakendusüksus võib taotluse läbivaatamise käigus nõuda taotlejalt selgitusi ja lisateavet taotluses esitatud andmete kohta või taotluse muutmist, kui esitatud taotlus ei ole piisavalt selge, näidates ühtlasi, millised asjaolud vajavad selgitamist, muutmist või dokumentide lisamist.
- (9) Kui taotleja või taotlus ei vasta nõuetele ja seda ei viida lõikes 5 nimetatud tähtaja jooksul nõuetega vastavusse, teeb rakendusüksus taotluse rahuldamata jätmise otsuse taotlust sisuliselt hindamata.

§ 11. Hindamiskomisjoni moodustamine ja taotluste hindamine

- (1) Rakendusüksus moodustab nõuetele vastavate taotluste hindamiseks hindamiskomisjoni, mille koosseisu kuulub vähemalt üks Kliimaministeeriumi ja kaks rakendusüksuse nimetatud liiget. Rakendusüksus võib kaasata eksperte hindamiskomisjoni koosseisu.
- (2) Hindamiskomisjoni liikmed peavad:
  - 1) deklareerima oma erapooletust ja sõltumatust hinnatavatest projektidest ja taotlejatest ning isikliku seotuse esinemise korral ennast taotluse hindamisest taandama;
  - 2) tagama hindamiskomisjoni liikmeks oleku ajal ja pärast liikmeks oleku aja lõppemist tähtajatult talle hindamiskomisjoni töö käigus teatavaks saanud informatsiooni konfidentsiaalsuse.
- (3) Hindamiskomisjoni tööd koordineerib rakendusüksus.
- (4) Hindamiskomisjon hindab nõuetele vastavaid taotlusi järgmiste kriteeriumite järgi:
  - 1) projekti tegevuste põhjendatus;
  - 2) projekti eelarve kuluefektiivsus;
  - 3) projekti ajakava realistlikkus.
- (5) Lõike 4 punktis 1 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui taotluses on projekti eesmärgi saavutamiseks tehtavad tegevused põhjendatud.
- (6) Lõike 4 punktis 2 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projekti eelarve on realistlik, sealhulgas on selge, milliste arvutuste ja hinnangute alusel on eelarve koostatud.

(7) Lõike 4 punktis 3 nimetatud kriteerium loetakse täidetuks, kui projekti tegevused on kavandatud realistlike kestvustega, mille vältel suure tõenäosusega on võimalik jõuda projekti tulemusteni.

§ 12. Taotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

(1) Rakendusüksus teeb taotluse rahuldamise otsuse, kui hindamiskomisjon on lugenud § 11 lõikes 4 loetletud kriteeriumid täidetuks.

(2) Taotlus ja selle kohta esitatud teave on taotluse rahuldamise otsuse lahutamatu lisa.

(3) Rakendusüksus toimetab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse toetuse saajale kätte kolme tööpäeva jooksul pärast otsuse tegemist e-toetuse keskkonnas.

(4) Taotluse rahuldamata jätmise otsus tehakse juhul, kui:

- 1) taotleja või taotlus ei vasta nõuetele;
- 2) taotleja mõjutab õigusvastaselt taotluse menetlemist;
- 3) taotlusvooru eelarve on ammendunud.

(5) Taotluse rahuldamata jätmise otsuses märgitakse vähemalt:

- 1) otsuse tegija;
- 2) otsuse tegemise kuupäev ja otsuse number;
- 3) taotluse esitaja;
- 4) taotluse rahuldamata jätmise põhjendus;
- 5) otsuse vaidlustamise alused ja tähtaeg.

§ 13. Taotluse osaline või kõrvaltingimusega rahuldamine

(1) Taotluse osaline rahuldamine on lubatud põhjendatud juhul ja tingimusel, et projekti eesmärk on saavutatav ka osalise toetusega. Taotluse osalisel rahuldamisel võib taotleja nõusolekul vähendada toetussummat ning muuta toetatavaid tegevusi.

(2) Taotluse rahuldamise otsuse võib teha kõrvaltingimusega.

(3) Taotluse kõrvaltingimusega rahuldamise korral ei teki toetuse saajal õigust toetusega seotud maksetele enne rakendusüksuse seatud tingimuse täitmist.

§ 14. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise ja kehtetuks tunnistamine

(1) Taotluse rahuldamise otsust muudetakse rakendusüksuse algatusel või toetuse saaja avalduse alusel määruuses sätestatud tingimustel ja korras.

(2) Taotluse rahuldamise otsust võib muuta toetuse saaja avalduse alusel, mis on esitatud enne toetuse lõpparuande kinnitamist.

(3) Rakendusüksusel on õigus keelduda taotluse rahuldamise otsuse muutmisest, kui soovitatav muudatus seab kahtluse alla projekti oodatavate tulemuste saavutamise või projekti tegevuste lõpetamise abikõlblikkuse perioodil.

(4) Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsustab rakendusüksus 30 kalendripäeva jooksul pärast vastavasisulise avalduse saamist.

(5) Rakendusüksusel on õigus tunnistada taotluse rahuldamise otsus osaliselt või täielikult kehtetuks, kui:

- 1) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 2) toetuse saaja ei täida projekti elluviimise ajakava.

5. peatükk Toetuse saaja õigused ja kohustused

§ 15. Toetuse saaja õigused ja kohustused

(1) Toetuse saajal on õigus saada rakendusüksuselt informatsiooni ja nõuandeid, mis on seotud õigusaktides sätestatud nõuete ja toetuse saaja kohustustega.

(2) Toetuse saaja peab alustama riigihanke menetlust või ostumenetlust, kui toetuse saaja ei pea järgima riigihangete seadust, kuue kuu jooksul abikõlblikkuse perioodi algusest arvates.

(3) Kui projektiga viiakse ellu § 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevust, peab toetuse saaja täitma järgmisi kohustusi:

- 1) tagama ehituslike tegevuste puhul ehitamise ja omanikujärelevalve kooskõlas ehitusseadustiku ja teiste asjakohaste õigusaktidega;
- 2) tagama projekti elluviimiseks õigusaktides ette nähtud vajalike lubade ja kooskõlastuste olemasolu;
- 3) arvestama projekteerimisel kliimamuutustest tingitud riskidega;
- 4) tagama õigusaktides sätestatud korras toetuse abil loodud või omandatud vara arvele võtmise ning kõigi omandi tekkimisega seotud avalik-õiguslike koormatiste tasumise ja muude õigusaktidest tulenevate kohustuste täitmise;
- 5) hoidma projekti elluviimise käigus soetatud ja rajatud vara taotluses kirjeldatud viisil kasutuses vähemalt viis aastat pärast projektile lõppmakse tegemist;
- 6) võimaldama rakendusüksusel osaleda vaatlejana tööde tegemise käigus peetavatel nõupidamistel ja koosolekutel.

(4) Toetuse saaja peab teavitama viivitamata rakendusüksust projekti elluviimise ajal ja kestuse nõude kehtivuse ajal kõigist asjaoludest, mis võivad mõjutada projekti raames ostetud või loodud vara säilimist ja kasutamist või toetuse saaja võimet täita taotluses ja määruses nimetatud eesmärgid või toetuse saaja kohustusi.

(5) Toetuse saaja on kohustatud teavitama, et projekti on toetanud Eesti riik Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistuludest.

(6) Projektiga seotud ehitustööde ajal tuleb projekti piirkonda üles panna töödest informeeriv teavitus, millel peab olema vähemalt:

- 1) projekti nimetus;
- 2) tööde tegija;
- 3) valmimise tähtaeg;
- 4) lisainfo sõnastuses „Reoveepuhastuse energiatõhusamaks muutmist toetab Eesti riik Euroopa Liidu heitkogustega kauplemise süsteemi enampakkumistuludest“;
- 5) Kliimaministeeriumi ja rakendusüksuse logod.

(7) Kui projektiga viiakse ellu § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevust, peab toetuse saaja tagama projekti tulemusel koostatava energiaauditi vastavuse §-s 9 esitatud nõuetele.

§ 16. Hanke läbiviimine

(1) Kui riigihanke eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 20 000 eurot või enam, esitab toetuse saaja enne riigihanke algamist riigihanke alusdokumentide kavandi, sealhulgas hankelepingu projekti rakendusüksusele hinnangu andmiseks.

(2) Kui ostumenetluse eeldatav maksumus ilma käibemaksuta on 20 000 eurot või enam, esitab toetuse saaja enne ostumenetluse algatamist alusdokumentide kavandi, sealhulgas ostulepingu projekti rakendusüksusele hinnangu andmiseks.

(3) Kui ostu eeldatav abikõlblik maksumus ilma käibemaksuta on 100 000 eurot või sellest suurem, viiakse ostumenetlus läbi riigihangete registris.

(4) Toetuse saaja esitab pärast lepingu sõlmimist lepingu e-toetuse keskkonnas.

(5) Toetuse saaja esitab enne lepingu muutmist rakendusüksusele läbivaatamiseks muudatuse eelnõu.

(6) Rakendusüksus annab esitatud kavanditele ja muudatuste eelnõule hinnangu 10 tööpäeva jooksul.

§ 17. Toetuse kasutamisega seotud aruannete esitamine

(1) Toetuse saaja esitab rakendusüksusele projekti lõppemisel lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu.

(2) Paragrahvi 4 lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuse korral esitab toetuse saaja rakendusüksusele viie aasta jooksul peale projekti lõppemist igal aastal projekti aastast tegevust kajastavad järelearuanded e-toetuse keskkonna kaudu.

(3) Projekti aruandes peab olema kajastatud vähemalt järgmine teave:

- 1) projekti aruandlusperiood;
- 2) lõpparuande korral andmed projekti elluviimise kohta (tehtud tööd ja tegevused, tulemuste ja eesmärkide saavutamise);
- 3) toetuse saaja hinnang projekti tulemuslikkusele ja elluviimisele;
- 4) lõpparuande korral teavituse nõude täitmise kontrollimiseks võimaluse korral fotod, kui neid ei ole rakendusüksusele esitatud, või info teavitustegevuste kohta;
- 5) lõpparuande korral andmed projekti valmimise tulemusel edaspidi saavutatavate tulemus- ja väljundnäitajate kohta, lähtudes projekti elluviimisel kasutatud lahenduste tehnoloogilistest andmetest;
- 6) järelearuande korral andmed saavutatud 12 kuu tulemus- ja väljundnäitajate kohta, lähtudes tegelikest tõendusmaterjalist tulemustest koos tõendamiseks vajalike dokumentidega;

7) andmed, kuidas on tagatud, et rakendatud meetmed aitavad kaasa eesmärkidele mitte suurendada heitveega suublasse suunatavat reostuskoormust ega ka reoveepuhasti energiakasutusest ja reovee töötlemisest tekkivat kasvuhoonegaaside netoheidet.

6. peatükk

Toetuse maksmine ja kasutamine

§ 18. Toetuse maksmine

(1) Toetust makstakse tegelike kulude alusel täielikult tasutud või omafinantseeringu ulatuses tasutud kuludokumentide alusel.

(2) Toetuse ettemakse võib teha lepingu alusel koostatud ettemakse arve või samaväärsse tõendusjõuga raamatupidamisdokumendi alusel.

(3) Toetuse saaja esitab makse aluseks olevad dokumendid rakendusüksusele e-toetuse keskkonna kaudu koos järgmiste dokumentide ja tõenditega:

- 1) riigihanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui riigihanget ei ole läbi viidud riigihangete registris ja lepingu abikõlblike kulude summa käibemaksuta on 20 000 eurot või enam ja dokumente ei ole varem rakendusüksusele esitatud;
- 2) ostumenetluse korraldamist tõendavad dokumendid, kui lepingu abikõlblike kulude summa käibemaksuta on 20 000 eurot või enam ja dokumente ei ole varem rakendusüksusele esitatud;
- 3) lepingud, välja arvatud juhul, kui lepingud on kättesaadavad riigihangete registrist või lepingud on varem rakendusüksusele esitatud ja neid ei ole muudetud;
- 4) lepingute muudatused, sealhulgas lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument ja õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused, kui lepingut on täidetud algselt kokkulepitust erinevalt;
- 5) arved või muud raamatupidamisdokumendid;
- 6) asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 7) kulu tasumist tõendav dokument;
- 8) raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;
- 9) garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingutes.

(4) Viimane maksetaotlus esitatakse pärast toetuse saamisega seotud tingimuste ja kohustuste täitmist koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist.

§ 19. Toetuse tagasinõudmine

(1) Kui toetuse saaja ei täida määrusest ja taotluse rahuldamise otsusest tulenevaid kohustusi, on rakendusüksusel õigus toetus osaliselt või täielikult tagasi nõuda atmosfääriõhu kaitse seaduse §-s 182¹ sätestatud korras.

(2) Rakendusüksus võib muuta taotluse rahuldamise otsust ja teha toetuse osaliselt või täielikult tagasinõudmise otsuse sõltuvalt rikkumise raskusest, kui:

- 1) ilmneb asjaolu, mille korral taotlust ei oleks rahuldatud;
- 2) toetuse saaja on jätnud osaliselt või täielikult täitmata kohustuse või nõude ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust;
- 3) toetuse saaja ei täida taotluse rahuldamise otsuses või õigusaktides sätestatud või ei kasuta toetust ettenähtud tingimustel;
- 4) ilmneb, et projekti eesmärgi saavutamine ei ole võimalik või projekti tegevuste tähtaegu ei ole järgitud;
- 5) toetuse saaja avaldust taotluse rahuldamise otsuse muutmise kohta ei rahuldata ja toetuse saajal ei ole toetuse kasutamist ettenähtud tingimustel võimalik jätkata;
- 6) toetuse saaja esitab avalduse toetusest loobumise kohta;
- 7) toetuse saaja on rikkunud riigihangete seadust või ostumenetlust ja sellega võis kaasneda mõju hankelepingu maksumusele;
- 8) taotlemisel või projekti elluviimisel on teadlikult esitatud ebaõiget või mittetäielikku teavet või teave on jäetud teadlikult esitamata;
- 9) kui projekti elluviimise käigus ilmneb, et projekti ei ole võimalik ellu viia, tunnistatakse taotluse rahuldamise otsus kehtetuks ja nõutakse kogu väljamakstud toetus tagasi. Kui projekti eesmärk on saavutatud osaliselt, nõutakse toetus tagasi proportsionaalselt saavutatuga.

(3) Rakendusüksus nõuab tagasi toetuse, mida ei maksta teenuse osutajale või mille teenuse osutaja hiljem tagastab.

(4) Tagasinõutud toetus tuleb tagasi maksta 60 kalendripäeva jooksul sellekohase nõude saamisest e-toetuse keskkonna vahendusel, vastasel korral antakse toetuse tagasinõudmise otsus sundtäitmisele. Tähtajaks tagastamata summale kohaldatakse atmosfääriõhu kaitse seaduse § 182¹ lõikes 4 sätestatud viivist.

(5) Rakendusüksusel on õigus toetus tagasi nõuda viie aasta jooksul pärast projekti lõppu.

7. peatükk

Vaidemenetlus

§ 20. Vaide esitamine ja menetlemine

Rakendusüksuse otsuse või toimingu peale võib esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.

Vladimir Svet
Taristuminister

Keit Kasemets
Kantsler